

TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
POLITIKATUDOMÁNYI INTÉZET
1097 Budapest Tóth Kálmán utca 4.
1476 Budapest, 100., Pf. 340
(01) 224 6724 / 202
https://politikatudomany.tk.hu/
pti@tk.hu

I. Kutatási eredmények

Az ELKH TK Politikatudományi Intézete (továbbiakban PTI) 2021-ben tovább erősítette vezető szerepét a hazai politikatudományi kutatások terén, és nemzetközi eredményeivel, széles kutatási portfóliójával kiemelkedik a politikatudományi kutatással foglalkozó kelet-közép európai intézmények közül. A PTI 184 publikációval zárta a 2021-es évet, amelyből 77 nemzetközi folyóiratokban vagy külföldi kiadóknál jelent meg. A nemzetközi publikációk számát tekintve ez rekordévnak számít. A publikációk közül 36 kiemelt jelentőségű és hatású (impakt faktoralal illetve Q1/Q2-es besorolással rendelkező) tudományos folyóiratban jelent meg, amelyek összesített impakt faktora 76,01, a legmagasabb értékű pedig 8,061 volt. A PTI kutatói az elmúlt évben 94 nemzetközi és 90 hazai konferencia-előadást tartottak, valamint két nemzetközi és hét hazai tudományos rendezvényt szerveztek.

A PTI kutatásai tématerületenkénti bontásban

1. Egészség – COVID-19

Részvétel, képviselet, pártosság

A 2017-ben kezdődő projekt 2021. november 30-án lezárult. Az elkészült tanulmányok, könyvfejezetek és könyvek azt mutatják, hogy a magyar társadalom választói döntéseiben kevés újdonság mutatható ki 5 év távlatában. Egyetlen fontos változás rögzíthető, az úgynevezett "ellenzéki", nem konkrét pártokhoz kötődő szavazó megjelenése. Emellett fontos hatás a COVID-19 megjelenése, amely, elsősorban rövidtávon, de befolyásolja a választói döntéseket, hosszú távon viszont generációképző jelentősége van, ami a jelenlegi fiatalok választói magatartásának alakulására hathat ki. A kutatást az NKFIH támogatta.

Politikai kommunikáció az expresszivitás korában

A kutatás 2021-es fázisában a COVID-19 járvány politikai kommunikációja érzelmi aspektusainak feltárása történt. Kvalitatív és kvantitatív tartalomelemzés kimutatta, hogy a leggyakoribb érzelmi ajánlatok az aggodalomra, a meglepettségre, a felháborodásra vonatkoztak. A kormánypárti forrásokat a büszkeség és a meglepettség érzelmi ajánlatai, a kormánykritikusokét pedig a felháborodottság specifikálták. A COVID-19 fertőzés esetszámainak emelkedése csekély hatással volt az érzelmi ajánlatok gyakoriságára, illetve változatosságára. Az előzetes adatok az újságírói interpretációk és újságírói személyes viszonyulások nemzetközi szintén is extrém magas jelenlétét mutatják. A kutatást az NKFIH támogatta.

2. Környezet és biztonság

Tüntetések, politikai megmozdulások vizsgálata

A vizsgálat a 2021. október 23-i Békemenet és az ellenzéki nagygyűlés szociodemográfiai karakterének meghatározására törekedett. A megkérdezettek háromnegyede, míg a Békemeneten csak harmada volt fővárosi lakos. A Békemeneten résztvevők szubjektív jólléte magasabb volt. Noha mindkét megmozduláson magas volt az egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezők száma, az ellenzéki gyűlésen valamelyest több diplomás vett részt. A Békemenet résztvevőinek szervezeti (egyház, civil szervezet, párt) kötődése erősebbnek bizonyult. Az eredmények tekintetében tehát mindkét esetben egy magas státuszú társadalmi csoportról van szó, a Békemenet esetében pedig feltűnő a résztvevők magas szervezeti integráltsága.

3. Emberi erőforrás

Demokratikus hatékonyságérzet és populizmusvariációk Európában, populizmus a közpolitika- és a jogalkotásban

Az EU H2020-as támogatással, a TK vezetésével zajló projekt keretében 15 konzorciumi partner végzett kutatásokat a populizmussal kapcsolatban. A 2021-es kutatási irányok közül az egyik a populizmus egyéni szintű tényezőire irányult. Egy saját, nemzetközi adatfelvétel keretében keletkezett adatbázis elemzésével sikerült meghatározni, hogy a politikai tudás és ismeretek, illetve a demokratikus értékek iránti elköteleződés milyen viszonyban áll a politikai hatékonyságérzéssel és a populista attitűdökkel. Kiderült, hogy az előbbiek csökkentik a populizmus iránti szimpátiát, de elsősorban azoknál, akiknek amúgy magas a belső politikai hatékonyságérzete. Azoknál viszont nincs ilyen hatás, akiknél a populista attitűdök iránti nyitottság az alacsony külső hatékonyságérzéssel párosul, vagyis akik elégedetlenek a politikai rendszer nyitottságával. A kutatást a H2020 program támogatja.

A weberi vezetők visszatérése

A kutatás célja a demokrácia egy realista – azaz egy empirikusan és normatív elvárásaiban valószerűbb – elméletének megalkotása és a kortárs trendek új eszközökkel való elemzése. Ennek kapcsán a kutatók a politikai vezetők kiemelkedő szerepét vizsgálják a kortárs politikai berendezkedésekben. A 2018-ban indult kutatás utolsó szakasza a plebiszciter vezérdemokrácia modelljének empirikus kiterjesztésére irányul. Összehasonlító vizsgálat keretében esettanulmányok első változatai készültek el, amelyek a kutatás utolsó évében továbbiakkal bővülnek. Az eredmények várhatóan magyar nyelvű szerkesztett kötetben, illetve részben nemzetközi folyóiratpublikációkban jelenhetnek meg. Egy kapcsolódó NKFIH kutatás a vezetőket a követők szempontjából vizsgálja. A kutatást az NKFIH támogatja.

Magyar Fiatalok 2021

Közép-Európában készített nagymintás, összehasonlító ifjúságkutatás azt mutatja, hogy a magyar fiatalok politikai érdeklődése érdemben emelkedett az elmúlt években. V4-es összehasonlításban azonban még mindig a magyar 15-29 évesek a legkevésbé érdeklődők, ugyanakkor körükben a legmagasabb a politikai konformitás, a szülői politikai nézetek átvétele.

A polarizáció, mint társadalmi kihívás - Okok, gátló tényezők, ellenlépések

A projekt keretében létrejött egy, a polarizáció mérését Európában, komparatív módon lehetővé tevő adatbázis, ami a European Social Survey adatbázist egészíti ki a méréshez szükséges adatokkal, összesen 214 ország-esetre vonatkozóan. Az adatbázis nagyban segíti a polarizáció komparatív kutatását. Az adatbázis elemzése igazolta, hogy a polarizáció negatív hatással van a gazdasági növekedésre. A kutatást az NKFIH és a Bolyai Ösztöndíj támogatja.

Demokratikus innovációk és a magyar pártok

A kutatás a magyar pártok, a kormány és az önkormányzatok által az állampolgárokkal történő kapcsolattartás érdekében életre hívott demokratikus innovációkat vizsgálja, különös tekintettel a pártok digitális részvételi gyakorlataira, a kormány konzultációs gyakorlatára, valamint az önkormányzati szinten bevezetett közösségi gyűlés, és részvételi költségvetés intézményeire. A pártok által használt digitális eszközök tekintetében a kutatás eredményei alapján a rendszerváltás óta parlamenti képvisellel rendelkező pártok számára nem kulcsfontosságú, hogy ilyen eszközöket biztosítsanak tagságuk számára. A 2010 után létrejött új pártok közül a Jobbik korlátozott, az LMP, a Párbeszéd és a Demokratikus Koalíció nagyobb mértékben alkalmazza azokat, míg a Momentum működésének alapfeltételét jelenti azok használata. A kutatást az NKFIH támogatja.

A közösségi média nemzetközi és helyi politikában játszott szerepének vizsgálata

A magyar pártok európai összehasonlításból kiderült, hogy az EU-val kapcsolatos kérdések még az EP-választáson sem váltanak ki élénk érdeklődést a pártok Facebook-követőiből, viszont a pártok nem lesznek sikeresebbek azáltal sem, hogy az európai kérdéseket kritikus vagy populista eszközökkel keretezik. Más adatokból az rajzolódott ki, hogy az európai pártok különösen sikeresek a felhasználói reakciók kiváltásában akkor, amikor populista és negatív kommunikációs elemeket alkalmaznak, viszont a gazdaságpolitikai vagy környezetvédelmi kérdések alkalmazásával nehéz figyelmet kiváltani. Ráadásul e hatások kapcsán az európai országok között alig vannak eltérések, tehát meglehetősen általánosan érvényesülő mechanizmusoknak tűnnek. A populista és nem populista szereplők vizuális kommunikációjában kevésbé tapintható ki eltérés. A kutatást az NKFIH, a Bolyai Ösztöndíj és az ÚNKP támogatja.

Az Európai Unió közpolitikai hatásának percepciói: a magyar közvélemény európaizációja

A kutatás célja az Európai Unió közpolitikai hatásával kapcsolatos percepciók, társadalmi attitűdök vizsgálata. A visegrádi országok mellett, hogy az átlagnál kevésbé fogadják meg a Brüsszelből érkező

tanácsokat, az uniós átlagnál némileg gyakrabban kerülnek összetűzésbe az Európai Bizottsággal, a kötelezettségzegési eljárások keretében. Ugyanakkor a kutatás eredményei rámutatnak, hogy bár a visegrádi régió az uniós átlagnál kevésbé hajlja végre az uniós közpolitikai ajánlásokat és gyakrabban kerül konfliktushelyzetbe az Európai Bizottsággal, de az egyértelműen látszik, hogy a közpolitikai szintű együttműködés az aktuálpolitikai viszonynál jóval gördülékenyebb a V4-ek és az EU között. A kutatást az NKFIH támogatja.

Transznacionális iparpolitika az EU perifériáin: állami támogatások és uniós források felhasználása Kelet- és Dél-Európában

A visegrádi országokban 2004 óta egyedi kormánydöntéssel megítélt regionális fejlesztési célú állami támogatások feldolgozásából kiderült, hogy politikai ideológiától függetlenül mindegyik kormány hasonlóan magas arányban (a támogatott cégek legalább 72 százaléka) külföldi tulajdonú vállalatoknak ítél meg támogatásokat. Mindez összhangban van az FDI-függő, export-vezérelt piacgazdaság strukturális adottságaival. Az eredmények azt is sugallják, hogy a közép-európai piacgazdaságok gazdasági nacionalizmusa nem terjed ki a feldolgozóiparra, ráadásul az állami támogatásokból bőkezűen részesülő német feldolgozóipari beruházások gazdasági és politikai támaszt nyújtanak ezeknek a kormányoknak. A kutatást az NKFIH támogatja.

4. Digitalizáció

poltextLAB – Szövegbányászat és mesterséges intelligencia

A poltextLAB projekt keretében nemzetközi színvonalú, mesterséges intelligencián alapuló módszereket alkalmazó kutatások zajlanak, amelyek komoly alkalmazott, ipari/kormányzati felhasználási lehetőségeket is jelentenek. A nyelvtechnológiai kutatások keretében a projekt résztvevői egyrészt nagyméretű, elsődlegesen magyar nyelvű adatbázisokat/korpuszokat hoznak létre parlamenti beszédekből, jogszabályokból és politikai sajtótermékekből, hogy azok alkalmasak legyenek a különböző gépi tanuló algoritmusok fejlesztésére és tesztelésére. A kutatás további célja mesterséges intelligencián alapuló módszerek. Pl. gépi tanulási eljárások kidolgozása, melyek a kategorizálást már meglévő szövegek segítségével elvégezve kiválthatják számos a dokumentumok kézi osztályozását. A poltextLAB kutatócsoportja részt vesz Observatory for Political Texts in European Democracies (OPTED, H2020) pályázat megvalósításában is. A kutatást a H2020 és az NKFIH Nemzeti Labor programja támogatja.

II. Tudományszervezés, események

1. Általános ismertető a kutatóhely tudományos munkájáról

A PTI legfontosabb feladata politikatudományi alaputatások folytatása. Ennek keretében elméleti, illetve elméletileg és módszertanilag megalapozott empirikus alaputatásokat végez a politikatudományban és ennek határterületein, s az eredményeket legrangosabb tudományos fórumokon teszi közzé a szakmai és a szélesebb közvélemény számára. Az Intézet e feladatokat három nagy tematikus csomópont köré rendezve végzi, amely témáknak egy-egy tudományos osztály a felelőse. Az első a politikai viselkedés, a politikai aktorok és folyamatok kérdésköre (pártok, pártrendszerek, kampányok, választási viselkedés, politikai értékek, politikai vezetés). A második a kormányzás és a közpolitika problematikája (a kormányzati teljesítmény kérdései, a közigazgatási reformok, governance, a közpolitikai folyamat, a politikai gazdaságtan tanulmányozása). A harmadik a demokrácia- és politikaelmélet területe (empirikus, normatív és analitikus demokráciaelméletek, az alkotmány és a politikai intézmények vizsgálata, politika és civil társadalom viszonya, az elszámoltathatóság és a delegálás problémái).

A kutatások mellett az Intézet fontos feladata, hogy fórumokat biztosít a hazai politikatudomány számára: konferenciákat szervez, infrastrukturális háttérrel biztosít a szakma legfontosabb szervezete, a Magyar Politikatudományi Társaság működése számára, és fenntartja a hazai politikatudomány vezető, referált folyóiratát, a Politikatudományi Szemlét. Az Intézet és munkatársai továbbá fontos tudománynpszerűsítő feladatokat is ellátnak: a szélesebb közönséget is érdeklő konferenciákat szerveznek, tudománynpszerűsítő írásokat és könyveket jelentetnek meg. Az Intézet kiemelt feladata tovább a kutatói utánpótlás biztosítása, a fiatal kutatók felkarolása, melyre komplex programot tart fenn

(alkotói pályázatok, gyakornoki program, fiatal kutatói álláshelyek, PhD-konferencia díjak, OTDK opponencia, egyetemi-PhD témavezetés stb.).

2. A tudomány és a társadalom kapcsolata, társadalmi hasznosság

A PTI „minőségbiztosítási” szerepet tölt be a hazai politikatudományban azzal, hogy munkatársai rendszeres szaklektori, véleményező, valamint bírálati tevékenységet végeznek különböző hazai és nemzetközi publikációk, doktori eljárások és pályázatok során. A PTI-hez kötődik a Politikatudományi Szemle főszerkesztője, szerkesztősége és a lap menedzselése. A Szemle 1992-es alapítása óta szolgál a hazai politikatudomány egyetlen dedikált fórumaként. A honlap a TK PTI saját weblapjáról és önállóan is elérhető.

A PTI továbbra is fontosnak tartja, hogy kutatásait és eredményeit minél szélesebb körbe eljuttassa. Ezt példázza 23, többségében online rendezvény (könyvbemutatók, konferenciák, műhelybeszélgetések), amelyek a nagyközönség számára is nyitottak voltak. A tudománynépszerűsítést támogatja a 2017-ben indult blog is, amely arra törekszik, hogy a PTI kutatásait rövid és közérthető módon mutassa be az érdeklődőknek. Az egyes bejegyzéseket az adatok szerint ezres nagyságrendű olvasótábor követi, és a visszajelzések alapján a felsőoktatásba is eljuttatja a PTI eredményeit. Az intézeti honlapra (<http://politikatudomany.tk.hu>) felkerült az összes fontos hír, az álláshirdetések, a kutatási eredmények, a konferenciák, a TK-ban közösen szervezett programok. A PTI-ben és a politikatudományban történő érdekes hírek, álláshirdetések, gyakornoki pozíciók, kutatási eredmények, konferenciák mind megosztásra kerültek a PTI Facebook profilján. A profilt jelenleg közel 2500 ember kedveli és a bejegyzések, felhívások több ezer embert értek el. 2021 őszén elindult a PTI Instagram és Twitter oldala is (69 illetve 33 követő).

3. Hazai és nemzetközi K+F+I együttműködések

3.a. Az állami költségvetési, a nonprofit és a kormányzati szektorral való kapcsolatok

- A PTI munkatársai nagy hangsúlyt helyeztek a hazai és nemzetközi konferencia/workshop szervezésére, valamint több nemzetközi kutatói együttműködés szervezői vagy vezetői feladatát nyerték el és töltötték be. A PTI munkatársai aktívan részt vesznek a hazai szakmai szervezetek tudományszervezői munkájában, amelyekben többen vezetői tisztséget is betöltenek (MTA IX. osztály – [Politikatudományi Bizottság](#); MTA IX. osztály – [Nemzetközi és Fejlődéstanulmányok Bizottsága](#); MTA IX. osztály – [Szociológiai Bizottság](#); [Magyar Politikatudományi Társaság](#); [Hajnal István Kör –Társadalomtörténeti Egyesület](#); [Doktoranduszok Országos Szövetsége Kommunikáció- és Médiatudományi Osztály](#); [Gazsó Ferenc Társadalomtudományi Társaság](#); [Magyar Közgazdasági Társaság – Nemzetközi Gazdaság Szakosztály](#))
- A kutatók ugyancsak fontos szerepet töltenek be további kiemelt tudományszervezői testületekben. Például az NKFIH felkérésére szakértői tevékenységet folytatnak a H2020 és a Horizon Europe társadalom- és humántudományi bizottságában és annak munkaprogramjának a kialakításában, az NKFIH Állam- és Jogtudomány – Politikatudomány zsűrijében, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságban (Társadalomtudományi Szakbizottság, Doktori Kollégium), a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Programban, valamint az Országos Statisztikai Tanácsban.
- A PTI több munkatársa országszakértőként közreműködik nemzetközi adatbázisok építésében (például [Varieties of Democracy](#)). A nemzetközi tudományos szervezetek kapcsán fontos megemlíteni, hogy a PTI kutatói számos szervezetben töltenek be vezetői pozíciót: The Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe ([NISPAcee](#)); Academic Network of Public and Political Leadership ([PUPOL](#)); International Research Society for Public Management ([IRSPM](#)); European Sociological Association – Research Network on Political Sociology ([ESA RN32](#)); European Consortium for Political Research – Standing Group on Parliaments ([ECPR SGOP](#)), COMPTXT Conference.

3.b. Felsőoktatási intézményekkel való együttműködések

- A PTI több munkatársa oktatóként és meghívott előadóként vesz részt valamelyik hazai vagy külföldi egyetem (BCE, BME, CEU, ELTE, NKE, SZE, DE) doktori képzéseiben (11 fő, ebből 5 tőrzstag, 1 doktori iskolavezető, témavezetettek száma: 36), valamint a graduális szintű képzéseiben egyaránt (18 fő, elméleti kurzusok: 68, gyakorlati kurzusok: 50, TDK témavezetettek száma: 14, témavezetés alapszakon: 49, mesterszakon: 40). A kutatók a Rajk László Szakkollégiumban, a Széchenyi István

Szakkollégiumban, a Szent Ignác Jezsuita Szakkollégiumban, a Társadalomelméleti Kollégiumban, valamint a Bibó István Szakkollégiumban tartottak kurzusokat 2021-ben.

- A PTI részt vesz a kutatói utánpótlásnevelésben a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok és Politikatudományi Doktori Iskolájával valamint az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Kar Politikatudományi Doktori Iskolájával kötött [együttműködési megállapodások](#) keretében. Munkatársaink közös kutatási projektet ([JUDICON-EU](#)) vezetnek a Nemzeti Közszoigalati Egyetem Eötvös József Kutatóközpontjával együttműködve.
- A PTI nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás-nevelésre és tehetség gondozására az egyetemi hallgatók körében képzési szinttől függetlenül. 2021-ben 9 kutatási asszisztens és 14 gyakornok került bevonásra a PTI szakmai tevékenységébe.
- A gyakornoki programok mellett több szakmai pályázatot is meghirdetett a PTI. 2021-ben kétszer kiírt [Alkotói pályázat](#) a felsőoktatásban résztvevő hallgatók politikatudományi vagy társterületeken végzett tudományos munkáját és ennek magyar nyelvű publikációját hivatott támogatni. A PTI ugyancsak díjazta a [BCE Politológus Doktoranduszok Konferenciáján](#) elhangzott és legjobbnak ítélt angol vagy magyar nyelvű előadást.
- A PTI munkatársai részt vesznek a TK Módszertani Képzési Központjának munkájában, 2021-ben két módszertani kurzust is indítottak az egyetemi hallgatók és az érdeklődő nagyközönség számára: [Szövegbányászat és Mesterséges Intelligencia képzési program](#); [Kísérleti módszerek a társadalomtudományban](#).

3.c. Egyéb együttműködések, kapcsolatok

- A PTI intézeti előadások sorozatában 2021-ben számos nemzetközi szaktekintély előadott. Többek között: Philip Rathgeb (University of Edinburgh); Edward Hall (University of Sheffield); Ernesto Cruz Ruiz (Technischen Universität München); Manuel Goyanes (Carlos III University).
- 2021 márciusában a PTI a Francia Intézettel közösen szervezett kerekasztalbeszélgetést [Digitális populizmus: fake news, politikai vezetők és modortalanság a közösségi médiában](#) címmel, szeptemberben pedig a nemzetközi együttműködések elősegítő COST Action (CA17135) keretében workshopot [Challenges of Democratic Innovations in Europe: Citizens, Politicians and Institutions](#) címmel.

4. A hazai pályázatok

- Generációk azonosítása Big Data logikával a poszt-pandémiás időszakban (projektvezető: Szabó Andrea) – MTA Poszt-COVID Pályázat (POST-COVID2021-19)
- *A 2022-es országgyűlési választások közösségi média tevékenységének vizsgálata* (projektvezető: Bene Márton) – Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj (ÚNKP-21-5)
- *Állami támogatások a kelet-közép-európai függő piacgazdaságokban a koronavírus járvány alatt* (projektvezető: Medve-Bálint Gergő) – Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj (ÚNKP-21-5)
- *A polarizáció és a depolarizáció - Két trend megértése* (projektvezető: Patkós Veronika) – Bolyai+ Felsőoktatási Fiatal Oktatói, Kutatói Ösztöndíj (ÚNKP-21-5)
- *A karizmatikus vezetők morális pánik/eufória generáló politikája* (projektvezető: Metz Rudolf) – „Tudománnyal fel!” Felsőoktatási Doktorvárományosi és Posztdoktori Kutatói Ösztöndíj (ÚNKP-21-5)
- *A polarizáció szerepe a nemkívánt társadalmi kimenetek létrejöttében* (projektvezető: Patkós Veronika) – OTKA fiatal kutatói kiválósági program (FK 137755)
- *Politikai normativitás* (projektvezető: Gyulai Attila) – OTKA fiatal kutatói kiválósági program (FK 138367)
- *A politikai realizmus mint elmélet és ideológia* (projektvezető: Gyulai Attila) – Bolyai János Kutatási Ösztöndíj
- *Képviseleti reszponzivitás és a demokráciával való elégedettség* (projektvezető: Papp Zsófia) – Bolyai János Kutatási Ösztöndíj

5. Tudományos publikációk

Balázs, Zoltán (2021) *Constraining Government*. Lanham: Lexington Books

Balázs, Zoltán (2021) The Sovereign's Beatitude. *Political Theory*. <https://doi.org/10.1177/00905917211042047>

Bene, Márton (2021) Who Reaps the Benefits? A Cross-Country Investigation of the Absolute and Relative Normalization and Equalization Theses in the 2019 European Parliament Elections. *New Media & Society* online first. <https://doi.org/10.1177/14614448211019688>. REAL: <http://real.mtak.hu/130766/>

Bíró-Nagy, András (2021) Orbán's political jackpot: migration and the Hungarian electorate. *Journal of Ethnic and Migration Studies* 48:2 405-424. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2020.1853905>

Farkas, Eszter (2021) Discussing immigration in an illiberal media environment: Hungarian political scientists about the migration crisis in online public discourses. *European Political Science* 21, 95-114. <https://doi.org/10.1057/s41304-021-00340-y>. REAL: <http://real.mtak.hu/135115/>

Hajnal, György (2021) Changing patterns of individual performance appraisal systems for civil service in European Union countries: toward a developmental or an incentivizing model. *International Journal of Public Sector Management* 34 :7, 748-764. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-02-2021-0051>

Illés Gábor (2021) *A realista politikus: A cselekvés perspektívái a realista politikaelméletben*. Budapest: Gondolat Kiadó

Körösényi, András - Patkós, Veronika - Plesz, Bendegúz - Susánszky, Pál (2021) The potentials of heresthetic and rhetoric in an open framing situation: theory and evidence from a survey experiment. *European Political Science Review* online first. <http://doi.org/10.1017/S1755773921000321>. REAL: <http://real.mtak.hu/134918/>

Metz, Rudolf (2021) The missing link: Studying political leadership from the followers' perspective. *Politics* online first. <https://doi.org/10.1177/02633957211056227>. REAL: <http://real.mtak.hu/133632/>

Oross, Dániel - Mátyás, Eszter - Gherghina, Sergiu (2021) Sustainability and Politics: Explaining the Emergence of the 2020 Budapest Climate Assembly, *Sustainability* 13:11, 6100. <https://doi.org/10.3390/su13116100>. REAL: <http://real.mtak.hu/126313/>

Sebők, Miklós - Boda, Zsolt (eds.) (2021) *Policy Agendas in Autocracy, and Hybrid Regimes. The Case of Hungary*. Cham: Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-73223-3>

Máté, Ákos - Sebők, Miklós - Barczikay, Tamás (2021) The Effect of Central Bank Communication on Sovereign Bond Yields: The Case of Hungary. *PLOS ONE* 16(2):e0245515. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0245515>. REAL: <http://real.mtak.hu/121487>

Sebők, Miklós - Simons, Jasper (2021) How Orbán Won? Neoliberal Disenchantment and the Grand Strategy of Financial Nationalism to Reconstruct Capitalism and Regain Autonomy. *Socio-Economic Review* online first. <https://doi.org/10.1093/ser/mwab052>

Szabó, Gabriella - Kiss, Balázs (2021) Sharing political nostalgia in Hungary is yearning for the past successful on social media?, *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 35:1, 150-171. <https://doi.org/10.1080/13511610.2021.1995332>. REAL: <http://real.mtak.hu/134942/>

Valuch, Tibor (2021) *Everyday Life under Communism and After - Lifestyle and Consumption in Hungary, 1945–2000*. New York: CEU Press